

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 ♦ Tālr. 67097200 ♦ Fakss 67097277 ♦ E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

R ī g ā

11.09.2013.

Nr.174
(prot. Nr.34, 2.p.)

Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Komisija) 2013.gada 21.jūnijā saņēma akciju sabiedrības „Augstsprieguma tīkls”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003575567, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073, (turpmāk – AS „Augstsprieguma tīkls”) 2013.gada 21.jūnija iesniegumu Nr.50SA10-01-292 ar lūgumu apstiprināt elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu laika periodam no 2014.gada līdz 2023.gadam (turpmāk – plāns), bet 2013.gada 15.jūlijā Komisija saņēma AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 12.jūlija iesniegumu Nr.50SA10-01-322 ar koriģētu un papildinātu plāna aprakstošo daļu. 2013.gada 27.martā Komisija saņēma AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 27.marta iesniegumu Nr.50SA10-16-174 par pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plāna, kas apstiprināts ar Komisijas 2012.gada 22.augusta lēmumu Nr.195 „Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu”, izpildi 2012.gadā, bet 2013.gada 30.jūlijā Komisija saņēma AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 29.jūlija iesniegumu Nr.50SA10-01-330 ar plāna izvērtēšanai nepieciešamo papildu informāciju (turpmāk visi iesniegumi kopā – plāns un tā izvērtēšanai nepieciešamā informācija).

Izvērtējot AS „Augstsprieguma tīkls” iesniegto plānu un tā izvērtēšanai nepieciešamo informāciju, **Komisija konstatē:**

1. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma (turpmāk – ETL) 15.¹pantu Komisija nosaka pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānā iekļaujamo informāciju un plāna iesniegšanas kārtību, apstiprina pārvades sistēmas operatora izstrādāto plānu un uzrauga tā izpildi.
2. Komisijas 2011.gada 23.novembra lēmuma Nr.1/28 „Noteikumi par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu” (turpmāk – Noteikumi) II.sadaļa nosaka pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānā iekļaujamo informācijas apjomu un tā izvērtēšanai nepieciešamo informāciju, kas pārvades sistēmas operatoram ir jāiesniedz kopā ar plānu.
3. Pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plāns ir pārvades sistēmas operatora izstrādāts plānošanas dokuments, kurā nosaka pārvades sistēmas attīstību un nepieciešamos finanšu ieguldījumus pārvades sistēmas operatora objektos (turpmāk - pārvades infrastruktūra) turpmākajos 10 gados, un tas tiek pārskatīts katru gadu, ņemot vērā pārvades sistēmas

operatora iesniegto atskaiti par finanšu ieguldījumiem pārvades infrastruktūrā iepriekšējā kalendārajā gadā un pārvades sistēmas operatora iesniegto ikgadējo plānu (Noteikumu 2., 7. un 14.punkts).

4. Atbilstoši Noteikumu 11.punktam Komisija, izskatot pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu, izvērtē:
 - 4.1. tā atbilstību Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plānam (turpmāk – Kopienas plāns);
 - 4.2. tā atbilstību ETL noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu izpildei, tai skaitā elektroenerģijas sistēmas drošuma nodrošināšanai saskaņā ar Tīkla kodeksā noteiktajām prasībām;
 - 4.3. nepieciešamību novērst starpvalstu savienojumu pārslodzes, ņemot vērā elektroenerģijas tirgus darījumu apjomus reģionā, elektroenerģijas biržas darbību un nepieciešamību nodrošināt atbilstošas pārvades jaudas;
 - 4.4. esošo un iespējamo pārvades sistēmas lietotāju ieteikumus;
 - 4.5. tā atbilstību Noteikumu 6.punktā noteiktajai informācijai.
5. Saskaņā ar Noteikumu 12.punktu Komisija izvērtē un apstiprina pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu vai pieņem lēmumu par tā noraidīšanu Administratīvā procesa likumā noteiktajā termiņā un kārtībā.
6. AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 21.jūnija iesniegumam Nr.50SA10-01-292 ir pievienots AS „Augstsprieguma tīkls” valdes 2013.gada 13.jūnija lēmums Nr.26/20, ar kuru AS „Augstsprieguma tīkls” valde ir akceptējusi plānu, tā pielikumus un citus Noteikumos paredzētos dokumentus, un AS „Latvijas elektriskie tīkli” valdes 2013.gada 19.jūnija lēmums Nr.58/26, kurā AS „Latvijas elektriskie tīkli” valde ir nolēmusi saskaņot plāna pielikumus Nr.1, Nr.2 un Nr.3.
7. Atbilstoši Noteikumu 8.punktam Komisija trīs darba dienu laikā no plāna saņemšanas publicēja plānu savā mājaslapā internetā kopā ar paziņojumu par uzklaššanas sanāksmes rīkošanu¹.
8. Ievērojot Noteikumu 9.punktā noteikto, Komisija 2013.gada 9.jūlijā rīkoja uzklaššanas sanāksmi par plānu, kuras laikā saņemtos ieteikumus AS „Augstsprieguma tīkls” ņēma vērā, koriģējot un papildinot plāna aprakstošo daļu (AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 12.jūlija iesniegums Nr.50SA10-01-322).
9. Atbilstoši Noteikumu 10.punktam Komisija 2013.gada 17.jūlijā ar vēstuli Nr.1-2.80/2132 pieprasīja AS „Augstsprieguma tīkls” iesniegt plāna izvērtēšanai nepieciešamo papildu informāciju. Pieprasīto informāciju AS „Augstsprieguma tīkls” iesniedza ar 2013.gada 29.jūlija iesniegumu Nr.50SA10-01-330.
10. Ņemot vērā to, ka plāna izskatīšanai bija nepieciešams izvērtēt AS „Augstsprieguma tīkls” papildus iesniegto informāciju, Komisija, ievērojot Noteikumu 12.punktā noteiktā lēmuma pieņemšanas termiņu un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, pagarināja lēmuma par plānu izdošanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 21.jūnija iesnieguma Nr.50SA10-01-292 saņemšanas dienas – līdz 2013.gada 22.oktobrim.
11. Komisija, izvērtējot plānu, ņēma vērā Regulā Nr.714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas Nr.1228/2003 atcelšanu (turpmāk – Regula Nr.714/2009) ietvertos nosacījumus Kopienas plāna

¹ Publicēts Komisijas mājaslapā internetā <http://www.sprk.gov.lv/lapas/izsludinas-uzklašanas-sanaksmes>

izstrādei, prasības kopējiem interešu projektiem atbilstoši Regulai Nr.347/2013, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr.1364/2006/EK, groza Regulu (EK) Nr.713/2009, Regulu (EK) Nr.714/2009 un Regulu (EK) Nr.715/2009 (turpmāk - Regula Nr.347/2013), kā arī prasības pārvades sistēmas operatori elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā, Baltijas elektroenerģijas tirgus starpvalstu savienojumu plānā (turpmāk - BEMIP) ietvertās nostādnes, ieskaitot Eiropas Komisijas, Dānijas, Vācijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Somijas un Zviedrijas 2009.gada 17.jūnija Saprašanās memorandu par BEMIP un BEMIP ietvertos projektus un mērķus².

12. Vienlaikus Komisija, izvērtējot plānu, ņēma vērā, ka kopējiem projektiem, kāds ir, piemēram, Latvijas-Igaunijas (LV – EE) trešais starpvalstu savienojums, Eiropas Savienības līdzfinansējuma maksimālo apmēru noteiks Eiropas parlamenta un padomes regula, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu. Minētā regula vēl nav pieņemta, bet tās projektā šobrīd ir paredzēts, ka enerģētikas nozarē:

- 1) Eiropas Savienības finansiālais atbalsts nepārsniedz 50% no pētījumu un/vai darbu attiecināmajām izmaksām;

- 2) līdzfinansējuma apjomu var palielināt līdz ne vairāk kā 75% darbībām, kas nodrošina lielu energoapgādes drošību reģionālā vai Eiropas Savienības mērogā vai stiprina Eiropas Savienības solidaritāti, vai ietver ļoti inovatīvus risinājumus.

13. AS „Augstsprieguma tīkls” pilnvarotais pārstāvis Komisijas padomes sēdē uzturēja lūgumu apstiprināt plānu.

14. AS „Latvijas elektriskie tīkli” pilnvarotais pārstāvis Komisijas padomes sēdē izteica atbalstu plānam.

Izvērtējot AS „Augstsprieguma tīkls” iesniegto plānu un tā izvērtēšanai nepieciešamo informāciju, **Komisija secina:**

1. Plāns ir sagatavots un iesniegts atbilstoši Noteikumu 2. - 6. punktam.
2. Plāns ir izstrādāts, ņemot vērā secinājumus un informāciju, kura ir ietverta novērtējuma ziņojumā (turpmāk – ziņojums)³, kuru pārvades sistēmas operators sagatavo atbilstoši ETL 15.panta pirmajai daļai. Savu secinājumu Komisija pamato ar šādiem apsvērumiem:
 - 2.1. ziņojumā pārvades sistēmas operators secina, ka elektroenerģijas pārvades sistēmas drošumam un pietiekamībai visu lietotāju drošai elektroapgādei turpmākajos 10 gados ir jārealizē ziņojuma 4.2.punktā minētie projekti, kas atbilst plāna 1.pielikumam un kuru realizācija nodrošinās pārvades tīklu atbilstību pieaugošajam elektroenerģijas patēriņam, elektrostaciju uzstādītajai jaudai un elektroenerģijas tranzītam;
 - 2.2. ziņojuma 4.3.punktā pārvades sistēmas operators secina, ka ir nepieciešams rekonstruēt 330 kV apakšstacijas (Viskaļi, Krustpils, Daugavpils, Aizkraukle), kā arī paralēli 330 kV pārvades tīklam ir jāattīsta 110 kV pārvades tīkls, it īpaši vietās, kurās nevar nodrošināt drošuma kritērija n-1 izpildi, kā, piemēram, Ziemeļvidzemē. Papildus 330 kV kabeļa Rīgas TEC-1 – Imanta izbūvei, kas noslēgs 330 kV loku apkārt Rīgai, Rīgas reģionā ir nepieciešams pilnveidot 110 kV tīklu, lai paaugstinātu lietotāju energoapgādes drošumu. Plāna 3.pielikumā ir ietverti projekti gan 110 kV tīkla stiprināšanai Rīgas reģionā, gan projekti pārvades sistēmas drošuma paaugstināšanai reģionos, tostarp paredzot nodrošināt drošuma kritērija n-1 izpildi.

² Publicēts Eiropas Komisijas mājaslapā internetā http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/bemip_en.htm

³ Publicēts AS ”Augstsprieguma tīkls” mājaslapā internetā

http://www.ast.lv/files/ast_files/gadaparskzinoj/PSO_Zinojums_2011_final.pdf

3. Plāns atbilst Kopienas plānam⁴. Savu secinājumu Komisija pamato ar šādiem apsvērumiem:
 - 3.1. atbilstoši Regulas Nr.714/2009 8.panta trešajai daļai Eiropas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru tīkls (turpmāk - ENTSO-E) reizi divos gados pieņem nesaistošu Kopienas plānu. 2012.gada 5.jūlijā pēc publiskās apspriešanas ENTSO –E publicēja Kopienas plānu 2012. 2012.gada 5.septembrī Eiropas enerģijas regulatoru sadarbības aģentūra (turpmāk - ACER) sniedza atzinumu par Kopienas plānu 2012. ENTSO-E 2012.gada 11.septembrī sniedza atbildi par ACER atzinumu, kurā ENTSO-E uzskaita, kādus uzlabojumus ir plānots veikt nākošā Kopienas plāna izstrādes gaitā;
 - 3.2. Kopienas plānā 2012 ir ietverts Kurzemes loka projekts, kura realizācija ir jau uzsākta un attiecīgi pirmajiem diviem posmiem ir saņemts Eiropas Savienības līdzfinansējums;
 - 3.3. Kopienas plānā 2012 ir ietverts LV – EE trešais starpvalstu savienojums. Minētais pārvades infrastruktūras attīstības projekts var tikt ietverts plānā, ja tiek saņemts plānotais Eiropas Savienības finansējums 75% apmērā, kā tas ir paredzēts plāna 3.pielikumā, ievērojot šādus apsvērumus:
 - 3.3.1. 2013.gada 3.jūnijā elektroenerģijas birža Nord Pool Spot AS atvēra Latvijas tirdzniecības apgabalu. Elektroenerģijas cenu atšķirība Latvijas un Igaunijas tirdzniecības apgabalos uzskatāmi parāda, ka katru dienu atsevišķās stundās ir bijusi pārslodze LV-EE starpvalstu savienojumā, kas norāda uz jaudu nepietiekamību noteiktās diennakts stundās;
 - 3.3.2. plānā LV-EE trešajam starpvalstu savienojumam paredzētais Eiropas Savienības līdzfinansējums ir norādīts 75% apmērā, kas atbilst maksimālajam finansējuma apmēram, ko varētu līdzfinansēt Eiropas Savienība. LV-EE trešais starpvalstu savienojums ir iekļauts kopējo interešu projekta sarakstā atbilstoši Regulai Nr.347/2013. Kopējo interešu projektu sarakstu Eiropas Komisijai jāpieņem līdz 2013.gada 30.septembrim. Tā kā Eiropas Savienības līdzfinansējuma apjoms konkrētiem kopējo interešu projektiem tiks noteikts ne ātrāk kā 2014.gadā, tad Komisijas rīcībā nevar būt apstiprināta informācija, ka minētais līdzfinansējuma apjoms no Eiropas Savienības tiks iegūts;
 - 3.3.3. ņemot vērā AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 21.jūnija iesnieguma Nr.50SA10-01-292 pielikumā „Finanšu ieguldījumu pārvades infrastruktūrā ietekme uz pārvades pakalpojumu tarifiem” ietverto informāciju un to, ka Nord Pool Spot AS tirdzniecības apgabala Latvijā elektroenerģijas cenas LV-EE starpvalstu savienojuma pārslodzes dēļ ir augstākas nekā Igaunijā, kā arī to, ka ar 50% Eiropas Savienības līdzfinansējumu līdz 2014.gada beigām ir paredzēts pabeigt LV-EE trešā starpvalstu savienojuma izpēti darbus, Komisija uzskata, ka ir jāveic ieguldījumi LV-EE trešajā starpvalstu savienojumā, piesaistot Eiropas Savienības līdzfinansējumu vismaz 75% no kopējās projekta summas, kas atbilst šā brīža aktuālajai situācijai. Turklāt ir paredzēts LV-EE trešā starpvalstu savienojuma izveidei novirzīt ieņēmumus no pārslodzes vadības LV-EE starpvalstu savienojumā.
4. Plāns nodrošina iespēju novērst starpvalstu savienojumu pārslodzes, ņemot vērā elektroenerģijas tirgus darījumu apjomus reģionā, elektroenerģijas biržas darbību un

⁴ Publicēts ENTSO-E mājaslapā internetā <https://www.entsoe.eu/system-development/tyndp/tyndp-2010/> un <https://www.entsoe.eu/system-development/tyndp/tyndp-2012/>

nepieciešamību nodrošināt atbilstošas pārvades jaudas. Savu secinājumu Komisija pamato ar šādiem apsvērumiem:

- 4.1. plāna 1.pielikumā ietvertie projekti ir ietverti gan Kopienas plānā, gan arī BEMIP, kura mērķis elektroenerģijas sektorā ir Eiropas Savienības elektroenerģijas tirgus integrācija un elektroenerģijas tirgus efektīva funkcionēšana. Attiecīgi šo mērķu nodrošināšana ietver gan Kurzemes loka projektu, gan LV-EE trešo starpvalstu savienojumu, kā arī nosaka soļus, kas jāveic, lai nodrošinātu elektroenerģijas biržas darbību Baltijas reģionā;
- 4.2. plānotie projekti, kuri atbilst Kopienas plānam, ir atbilstoši novērtēti pēc ENTSO-E kritērijiem - elektroenerģijas piegādes drošums, sociālais un ekonomiskais labums, elektroenerģijas, ko ražo no atjaunojamiem energoresursiem, integrācija, elektroenerģijas efektivitāte, CO₂ emisija, drošuma robeža, elastīgums, ietekme uz apkārtējo vidi un sociālie aspekti, caurlaides spēja;
- 4.3. visi plāna 1.pielikumā iekļautie projekti 10 gados uzlabos elektroenerģijas piegādes drošumu normālos sistēmas darbības apstākļos, un to īstenošana nodrošinās sistēmas drošuma indikatoru atbilstoši ENTSO-E standartu nosacījumiem lielāku par 3+, ļaus integrēt papildu elektroenerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, Kurzemes loka projekta realizācija veicinās zudumu samazināšanos pārvades sistēmā.
5. Plāns nodrošina ETL noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu izpildi, tai skaitā elektroenerģijas sistēmas drošuma nodrošināšanu saskaņā ar Komisijas 2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1/4 „Tīkla kodekss” noteiktajām prasībām. Savu secinājumu Komisija pamato ar šādiem apsvērumiem:
 - 5.1. plānotie ieguldījumi pārvades sistēmas objektos pārvades sistēmas drošuma paaugstināšanai nodrošina, ka pārvades sistēmas objekti tiek rekonstruēti vai nomainīti, ja tie atbilst AS „Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 15.aprīlī apstiprinātajiem „Latvijas 330/110 kV pārvades sistēmas objektu atjaunošanas un rekonstrukcijas nepieciešamības izvērtēšanas kritērijiem” (turpmāk – kritēriji):
 - 5.1.1. kritērijos ietvertie nosacījumi ir atbilstoši, lai apturētu apakšstaciju, to 110kV sadalņu un transformatoru novecošanos, samazinātu to vidējo vecumu un nodrošinātu, ka minētajās iekārtās ir slodzei un ražotāju nominālajai jaudai atbilstoša caurlaides spēja, samazinātos tehnoloģiskie traucējumi un tiktu ievērotas attiecīgās tehnoloģiskās prasības iekārtām un būvēm;
 - 5.1.2. kritērijos ietvertie nosacījumi ir pietiekami, lai 330kV un 110kV gaisvadu elektropārvades līniju rekonstrukcijas nodrošinātu to savlaicīgu nomaiņu, ieskaitot balstu nomaiņu, kā arī to atbilstošu caurlaides spēju. Plānotie ieguldījumi elektropārvades līnijās ir pietiekami, lai nodrošinātu līniju uzturēšanu darbspējīgā stāvoklī un samazinātu to novecošanos, savlaicīgi veicot nokalpojušu līniju elementu nomaiņu;
 - 5.2. plānotie ieguldījumi elektroenerģijas lietotāju atļautās slodzes palielināšanai un ražotāju pieslēgšanai pārvades sistēmai tiek veikti atbilstoši Komisijas 2012.gada 22.februāra lēmumam Nr.1/5 „Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem” un Komisijas 2012.gada 22.februāra lēmumam Nr.1/6 „Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas ražotājiem”.
6. Plānā ir ietverti esošo un iespējamo pārvades sistēmas lietotāju ieteikumi. Savu secinājumu Komisija pamato ar šādiem apsvērumiem:
 - 6.1. atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 25.aprīļa noteikumu Nr.322 „Noteikumi par sistēmas operatora ikgadējo novērtējuma ziņojumu” 3.punktam elektroenerģijas sistēmas

dalībnieki mēneša laikā pēc pārvades sistēmas operatora pieprasījuma saņemšanas sniedz tam ziņojuma izstrādāšanai nepieciešamo informāciju, un attiecīgi ziņojumā ietvertās prognozes ir pamats jaudu palielināšanai pārvades sistēmā. Kā norādīts šā lēmuma secinājumu daļas 2.punktā, plāns ir izstrādāts, ievērojot ziņojumu;

- 6.2. jaunu pieslēgumu izbūve tiek veikta atbilstoši Komisijas 2012.gada 22.februāra lēmumam Nr.1/5 „Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem”, Komisijas 2012.gada 22.februāra lēmumam Nr.1/6 „Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas ražotājiem”, kā arī Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumiem Nr.476 „Noteikumi par speciālo pieslēgumu elektroenerģijas pārvades sistēmai”. Komisija nav saņēmusi tādus pārvades sistēmas lietotāju iesniegumus, kuros pārvades sistēmas lietotāji norādītu uz to, ka AS „Augstsprieguma tīkls” nav ievērojis pārvades sistēmas lietotāju pamatotus pieprasījumus jaunu pieslēgumu izbūvei.
7. Komisija, novērtējot AS „Augstsprieguma tīkls” iesniegto informāciju atbilstoši Noteikumu 6.punktam, secina:
 - 7.1. plāns nodrošina pārvades sistēmas pietiekamu atjaunošanu un samazina tehnoloģisko traucējumu risku;
 - 7.2. finanšu ieguldījumi pārvades sistēmā, kuru rezultātā tiek izveidoti jauni pārvades sistēmas aktīvi, palielina elektroenerģijas pārvades sistēmas tarifu aprēķinā iekļaujamo regulējamo aktīvu bāzi. Finanšu ieguldījumu rezultātā palielināsies pārvades sistēmas drošums, tiks novērstas starpvalstu savienojumu pārslodzes, ņemot vērā elektroenerģijas tirgus darījumu apjomus reģionā, elektroenerģijas biržas darbību un nepieciešamību nodrošināt atbilstošas pārvades jaudas.

Saskaņā ar Noteikumu 12.punktu un pamatojoties uz Elektroenerģijas tirgus likuma 15.¹pantu, likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1. un 5.pantu, 6.panta otro daļu, 9.panta pirmās daļas 1. un 9.punktu un otro daļu, kā arī Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu un 65.panta trešo daļu,

padome nolemj:

apstiprināt elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu laika periodam no 2014.gada līdz 2023.gadam (pielikumā).

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājs

V.Lokenbahs